

просить шановних передплатників, яким в цьому місяці кінчається термін сплати, поспішити в відновленням її, щоб з першого юля не було перешкоди в одбиранні газети.

р—257—5

Літній театр Купецького Саду.

Товариство Українських Артистів під орудою П. Н. САНСАГАНСЬКОГО.

Сьогодні, 2-го юля,

1) **НАЗАР СТОДОЛЯ**, драма у 3 діях Т. Г. Шевченка.

2) **„Наталія Полтавка“**, опера у 3 д. Котляревського.

Вера участь вся трипа.

АНОНС: У п'ятницю, 4-го, бенефіс артиста К. М. Позначенка **„Глитай, або ж па-вук“**, драма у 5 д. Кропивницького.

Початок о 9-ій годині вечора.

м—193—54

Сирники по 2 карб. 50 коп., 3 карб., 4 карб., 5 карб., 6 карб., 8 карб., 10 карб. і дорожчі.

Смичка по 40 коп., 50 коп., 75 коп., 1 карб. і дорожчі.

Гитари по 3 карб. 50 коп., 4 карб. 50 коп., 5 карб., 6 карб., 7 карб. 50 коп., 10 карб. і дорожчі.

Балаалайки від 1 карб. 25 коп. і дорожчі.

Кларнети та флейти по 4 карб., 4 карб. 50 к., 5 карб., 6 карб. 50 к. і дорожчі.

Гармонії російські, італійські, струни одяраді, від 1 карб., двохраді від 10 карб., трьохраді від 25 карб. і дорожчі.

Вояки інші музичні струменти та все, що до них потрібно, можна шукати в головному депі музичних струментів і кот

Г. І. ІНДРЖИШЕК, у Київі, Хрещатик, № 58.

телефон—9—58

Фантастичні мрії.

„Просыпайся Россія, ты въ опасности! Вспомни, что гибель царства, не меньше грома, чѣмъ ты!“... „Неужели такъ такъ и такъ совсѣмъ вымеръ русский патріотизмъ и уже нѣтъ болѣе гражданъ въ нашемъ отечествѣ?“

Прочитавши такі красномовні заклики, такі, можна сказати, распалачі крики, читаючи напевне подумаєш, що Росія загрозку щось не менше прийняла, як „нашествіє галловъ и съ ними дванадцати языкъ“, що якась грізна небезпека на-віч стоїть перед державою і от-от розітре її на гамаму. Заспокойтесь, читачу,—це тільки цітатка з статі д. Меншикова, а небезпека, про яку він так патетично на весь голос кричить—то тільки фасон de parler, щоб заохотити людей і затягти їх до „Всероссійскаго Національнаго Союзу“. Треба ж налякати трохи людей, а то хто його знає, чи й затягнеш когось иним способом до того проєктованаго „Союзу“.

„Всероссійскій Національнй Союзъ“... Давно вже з похвальною завзятістю проповідує в „Новомъ Времени“ ідею його д. Меншиков. Власне кажучи з усіх доведених і медоточивих лементацій д. Меншикова можна було досі одо тільки зрозуміти: він не зовсім задоволений із теперішнього „Союзу русскаго народа“ і бажає зробити друге його видання для чистоти, скажемо так, публіки. Справді, всі оті Сашки Криві, Гамзеї, Федори Пісні з їхніми резинами і товстими книжками в руках, з сиушним духом та „істинно-руськимъ вираженіємъ“ на язичі, з заналдо вже грубим і одвертим способом оброрювати „істинно-руссію началу“—не до душі аристократичним елементам того самого напрямку. То-б-то елементи ці, може, й не мають нічого проти тих грубих і одвертих способів і не від того, щоб не використати їх у боротьбі з краволою, але... підуться з Гамзеєм прилюдно, брататися з Сашкою Кривим на очах цілого цивілізованого світа—на це треба мати заналдо багато громадської вваги, далеко більше, ніж має ті чиста публіка з „істинно-руськимъ“ симпатіями. До того ж од Гамзеїв звичайно й дух негарний, в буквальному розумінні—негарний дух іде, а од їхніх промов камяна на бруку червоне. Попробуйте-но привести Гамзеїв до поряднаго товариства, в чисту, мовляв, публіку,—можна на смерть попережувати і великопанських пшотів, і тендітних красунь і одвернути їх од „істинно-руськихъ началу“.

Через це от, щоб запобігти такому лихові, в беллетажі російської преси даявненько вже зародилась і досить загвариво шириться ідея „Всероссійскаго Національнаго Союзу“. Ідеяне обличчя проєктованаго „союзу“ нічим не рійняється од „союзу“ старого, але він повинен мати пристойніший з чисто зверхнього боку вигляд,—такій, щоб не тільки не одгонити чистоту публіки, а ще навіть притягати її своїм блиском та комльфортністю. Резина або книжка у новому „союзі“ не повинно

бути, замість рідної казенної „монополюк“ глушитимуть та шампанна та інші чужеземні вицощі марки вина; промови оздоблятимуться і присмацуватимуться не тими словами, од яких камяна червоце, а граціозною французизною і в повітрі пануватиме те саме „амбре“, од якого аж оті журмила великожана пані Сквозник-Духановська... До вищеного так і одблороженого „союзу русскаго народа“ й обертається з своїми закликами вже кілька місців д. Меншиков у „Новомъ Времени“: „неужели такъ такъ совсѣмъ вымеръ русский патріотизмъ и уже нѣтъ болѣе гражданъ въ нашемъ отечествѣ?“

Чому нема?—єсть... Все життя наше вквітало „патріотизмомъ“, а „гражданамъ“, яких у свою лавочку закликає д. Меншиков, аж кишить російська імперія. Єсть їх, кажу, досить. Але разом з тим неможна не бачити, що всі заходи д. Меншикова та іже з ним—наперд засуджені на фласко і з нового „Всероссійскаго Національнаго Союзу“ вийде, вибачайте на слові, пшик та й го ді.

Вже й у самого д. Меншикова на дні душі ворухнуться мабуть непереність що до результатів його заходів невислушних. Інакше не горлав він—„просыпайся, Россія, ты въ опасности!“ Коли справжньої небезпеки нема і ніяких „дванадцати языкъ“ на обрію не видно, то таке горляне свідчить тільки, що самі горляни не вірять у своє діло і переборщеними лементаціями просто хотять перелякати відповідні елементи в тій надії, що з страху вони не то в „союз“, а й до чорта в зуби пойдуть. Дуже добре про таку непереність говорити і всі статі д. Меншикова „Національное движіеніє“, надрукована в „Новомъ Времени“ як прелюдія до першого збору „Національнаго Союзу“.

На зборах мають, пише д. Меншиков, обрати раду і од того, хто опиниться на чолі „союзу“, залежить і вся його доля. Трохи це чудно чути, що таке величезне діло, про яке кілька місяців на всі голоси кричали публіцисти і la Меншиков, та од такої дрібниці залежить, хто стане на чолі його. Правда, „істинно-русска“ історіософія поясняє всі події останніх років у Росії тільки „подобіною (!) правительства путемъ постепеннаго напльва слабыхъ людей на сильная роли“, як каже д. Меншиков; і з такою історіософією, певна річ, легко додати, що „новая партія забересть холь и торжественнымъ (!) успѣхамъ ознаменуютсясь первыє же мѣсяцы союзной жизни“, скоро на чолі „союзу“ стане та чи инша компанія Меншикових. Але хто такої історіософії не поділяє, кому мало віри в окремих особ, той запитас насамперед про те, які ж реальні корні має нова партія, що вона думає робити і для якої мети та робота призначена?

Що до цього, то тут ми нічого певного не довідасмося, прийнявши сам д. Меншиков, ідеолог і апологет „союзу русскаго народа“ в другому виданні, нічого нам про це не скаже. „Предположимъ, что совѣтъ выбранъ,—пише він.—Что ж затѣмъ предстоитъ дѣлать? Въ точности,

конечно, я отвѣтить на это не могу. Разъ-вѣ вообще можно что-нибудь предвидѣть въ точности? Будущее пока еще все въ мечтѣ“ і т. и. Завважте, що за діло щого невідомого „будущаго“, тієї „мечтѣ“, мовляв, гукають оці панове на Росію: „просыпайся, ты въ опасности!“... Але все ж таки, що робитиме „союз“? А от що: „Въ Петербургѣ и въ каждомъ городѣ, гдѣ сложится отдѣлъ національнаго союза, слѣдуетъ прежде всего устроить „Домъ Союза“, какъ матеріальную точку опоры... Исполнительнымъ организаціямъ союза по надобности квартиръ—для себя (!!), для канцелярій (!!), для учрежденій національной пропаганды. Домъ союза могъ бы включить въ себя разнообразная учрежденія, которыя предвидитъ уставъ: Національнй клубъ. Квартиру для совѣщаній совѣта и для постоянного общенія между собою членовъ союза. Редакцію своего органа и своихъ изданій—вмѣстѣ съ конторою и типографіей. Библиотеку. Книжнй магазинъ. Аудиторию для лекцій и народннхъ чтеній. Театральную сцену. Читальню. Школу. Музей. Юридическую консультацию. Потребительный складъ и магазинъ. Банкъ для мелкаго кредита и пр. и пр. Ограничиваюсь,—кінчає д. Меншиков,—двожиною учрежденій, но ихъ можетъ сложиться гораздо болѣе“.

Не розумію, на віщо обмежує себе д. Меншиков „двожиною учрежденій“: їх справді таки можна понаписувати на папері далеко більше і „ознаменовать“ ще більш „торжественнымъ успѣхамъ“ перший же день союзнного життя. Правда, досить і цього, щоб побачити всю анемичність заходів союзннихъ та їх справді таки дивне незнання, що робити. Перегляньте отой тільки список з його „квартирами для себя“, „канцелярїямъ“ і т. и. і ви справді переконаєтесь, що для організаторів „союзу“ „будущее пока еще все въ мечтѣ“. Що, наприклад, вони в своїйому музеї показуватимуть—Гамзеєву резину, чи оригінал телеграми Федора Пісного до римського папи? Який „книжнй магазинъ“ союзннихъ верждється, коли навіть в кіосках їхніх нічого продавати і вони майже всі полопались, як бульки на воді, і тепер в них продлять з „істинно-руськихъ“ продуктів свій квас? Яка така може бути союзнницька „юридическая консультация“, коли опріч Шмакова, Матусевича, Балсаного та ще кількох таких самих орлів „изъ станъ славной“ „істинно-русскаго“ адвоката треба в день з свічкою рознукувати? Наразі на віщо все це—оті „квартири для себя“ та „канцелярїї“?

А от на віщо: „пробувати въ народѣ древнюю гордость (!?), его безстрашие, его дремлющій богатырскій духъ“. Возстановленіє душі народної, какою єе создалъ Богъ,—вотъ тільки прекраснаго движіенія, которому ми призываны служить“. Може д. Меншиков і знає, що оця механічна низка слів значить, але на жалъ він своїм секретом з нами не поділився і ми такі й не дізналися, на віщо треба нових канцелярїй („квартиры для себя“—це зрозуміло) та музеїв з резинами. „Дух“, „душа народная“, „древняя гордость“—заналдо це мала, а—головна річ—заналдо темна причина, щоб тукати: „отечество въ опасности“! Й викльикати з того світу тіні Мінінів та Пожарських. Інших же причин й сам д. Меншиков не знає.

І через те, певне, зневіря і закрдається йому в душу, бо новий його партій просто нічого робити, як партія, бо хоч би вона й засновалась, то „дух“ отой про неї буде цілком темна і порожня річ. Щоб справді робити щось на користь народу, треба насамперед викинути з голови оті „духи“ та „древнія гордости“, занежати людозневаніснї теорії, перестати цькувати „инородцѣ“—тоб-то перестати бути „істинно-руськимъ“. Але тоді й „Національнаго Союзу“ нетреба засновувати.

На що його треба, про це вже сказано попереду, а яка його доля буде—можна багато про те й не розповідати. „Будущее пока еще все въ мечтѣ“,—це гарно сказано і можна додати, що з неї й не вийде: „істинно-руссійскій союзъ“ для чистоті публіки ще менше має raison d'être, ніж для Гамзеїв, а через те й розвіюється раніше чи пізніше оті фантастичні мрії д. Меншикова, про які у нас була оця мова.

Сергій Ефремов.